

Sygn. akt V ACa 312/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Kaniok

Protokolant: Gabriela Kaszuba

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko (...) Radiu - (...) w (...) spółce akcyjnej w B.

o udzielenie informacji i zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 12 lutego 2021 r., sygn. akt II C 821/18

oddala apelację.

SSA Ewa Kaniok

Sygn. akt V ACa 312/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 września 2018 r. Stowarzyszenie (...) w W. wniosło przeciwko (...) Radiu – (...) w (...) Spółce Akcyjnej w B. o zasądzenie kwoty 85.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zobowiązanie pozwanego w trybie art. 48 ustawy z 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi do udzielenia w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku częściowego informacji o wykorzystaniu po dniu 1 października 2012 r., w nadawanym przez pozwanego programie radiowym, utworów (jingle) autorstwa T. L. (1), z podaniem tytułu każdego utworu oraz faktycznego czasu emisji każdego z utworów (w minutach i sekundach) z rozbiciem na poszczególne miesiące.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w 1993 r. T. L. (1) powierzył powodowi pod ochronę prawa autorskie. Pozwany w wykazach utworów przekazywanych powodowi co miesiąc na podstawie umowy licencyjnej z 31 grudnia 2012 r. do września 2012 r. włącznie wskazywał utwory (jingle) autorstwa T. L. (1). Od października 2012 r. pozwany przestał wskazywać w wykazach utwory (jingle) autorstwa T. L. (1), mimo że utwory te nadal były przez niego emitowane. Powód wielokrotnie zwracał się z żądaniem dostarczenia informacji o zakresie emisji przedmiotowych utworów poczynwszy od października 2012 r. Pozwany odpowiadając nie zaprzeczał, że wykorzystywał utwory T. L. (1), lecz oświadczył, że żądania powoda są bezzasadne, bowiem nabył prawa do emisji tych utworów na mocy umowy ze (...) sp. z o.o. w W., zawartej 9 sierpnia 1999 r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem częściowym z dnia 12 lutego 2021 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał (...) Radio (...) w (...) Spółkę Akcyjną w B. do udzielenia Stowarzyszeniu (...) w W. informacji o wykorzystaniu po 01 października 2012 r. do 31 grudnia 2017 r., w nadawanym przez pozwanego programie radiowym, utworów (jingli) autorstwa T. L. (1), z podaniem tytułu utworu, faktycznego czasu emisji (w minutach i sekundach), w poszczególnych miesiącach – w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia.

Z ustaleń faktycznych jakie legły u podstaw tego rozstrzygnięcia wynika, że Stowarzyszenie (...) w W. jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi działającą na podstawie art. 4 i n. ustawy z 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. 2018, poz. 1293). Do zakresu jej działalności należy m.in. udzielanie zezwoleń na publiczne odtwarzanie i publiczne wykonywanie utworów muzycznych i słowno-muzycznych objętych ochroną.

Umową generalną z 28 grudnia 1995 r., zawartą pomiędzy powodem, a pozwanym uregulowano kwestię nadawania utworów z kategorii „małych i wielkich praw” twórców, którzy osobiście bądź przez swych następców prawnych bądź na podstawie umów o wzajemnej reprezentacji pomiędzy organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, upoważnili (...) do ich reprezentowania w tym zakresie. W § 7 umowy licencjodawca zobowiązał się do nadawania opublikowanych i nieopublikowanych utworów należących do kategorii „małych praw” i wpłacania na rzecz (...) zryczałtowanego wynagrodzenia autorskiego w wysokości 4% od przychodów związanych z działalnością nadawczą (umowa generalna, k. 21-26).

Umowa z 1998 r. obowiązywała strony do 31 grudnia 2012 r. Umową licencyjną z 31 grudnia 2012 r. zawartą między powodem, a pozwanym, (...) udzielił pozwanemu niewyłącznej licencji na nadawanie w programach radiowych utworów ze swego repertuaru należących do „małych praw” oraz utworów, do których prawa reprezentuje, jako właściwa organizacji zbiorowa zarządzająca prawami autorskimi na podstawie art. 21 prawa autorskiego. W § 6 umowy strony zdefiniowały utwory należące do „małych praw” jako m.in. utwory muzyczne niezaliczone do „wielkich praw”, w tym drobne utwory muzyczne i słowno-muzyczne, o których mowa w art. 21 ust 1 Prawa autorskiego.

W § 7 umowy licencjodawca zobowiązał się, za nadawanie utworów należących do „małych praw”, wpłacać na rzecz (...) wynagrodzenie w wysokości 4% wpływów brutto obejmujących przychody związane z działalnością nadawczą.

W § 9 licencjodawca zobowiązał się dostarczać (...) każdorazowo za miesiąc ubiegły – w terminie 10 dni po upływie miesiąca sprawozdawczego, zestawienia uzyskiwanych wpływów i zestawienia należności na rzecz (...), o których mowa w § 7, a w terminie 20 dni po upływie miesiąca sprawozdawczego wykaz nadawanych utworów wraz z danymi umożliwiającymi dokonanie podziału wynagrodzeń autorskich (§ 9 ust 1 umowy).

W § 11 strony upoważniły (...) do kontroli prawidłowości rozliczeń dokonywanych przez licencjodawcę, w tym do przeglądania w siedzibie licencjodawcy stosownych dokumentów mających znaczenie dla tych rozliczeń (§ 11 umowy).

Licencjodawca zobowiązał się jednocześnie powiadomić (...), w zestawieniach uzyskiwanych wpływów, o wysokości i przeznaczeniu środków wyłączonych z podstawy obliczenia wynagrodzenia autorskiego w danym okresie rozliczeniowym. (...), w terminie 7 dni od daty otrzymania zestawienia uzyskiwanych wpływów, miał wystawić fakturę z terminem płatności należności w ciągu 14 dni od wystawienia faktury.

Od 1991 r. T. L. (1) był zatrudniony w (...) sp. z o.o. na podstawie umowy o dzieło. Od 1993 r. na podstawie umowy o pracę T. L. (1) pracował na stanowisku realizatora dźwięku.

Umową o pracę z 30 września 1998 r. spółka (...) sp. z o.o. w W. zatrudniła na stanowisku producenta T. L. (1). Zgodnie z załącznikiem – opisem stanowiska, T. L. (1) w ramach zatrudnienia miał w zakresie kompetencji: twórczą realizację i opiekę nad sprzętem studyjnym, a celem stanowiska była realizacja reklam radiowych i telewizyjnych na najwyższym poziomie.

W wykonaniu obowiązków wynikających z umowy o pracę T. L. (1) zajmował się realizacją dźwięku audycji radiowych. Działalność polegająca na komponowaniu nie była objęta umową o pracę, a umowami o dzieło. Skomponowane sygnały były przekazywane (...), które z kolei komunikowało się z Radiem (...). Początkowo kompozycje przekazywano na nośnikach cyfrowych, a później drogą mailową. Zgłoszenia do (...) kompozycji, co do których twórca wnosił o objęcie ich ochroną, odbywało się przez przekazanie zapisu nutowego wraz z formularzem zgłoszeniowym. T. L. (1) ze zgłoszeniem kompozycji do (...) oczekiwał na pierwsze zgłoszenie emitenta.

W praktyce, dla danego nadawcy T. L. (2) tworzył wiele kompozycji, przy czym od decyzji nadawcy zależało, które z nich wykorzysta. W sprawach dotyczących spraw artystycznych Radio (...) kontaktowało się bezpośrednio z T. L. (1) przez adres mailowy w (...).

Jingle dla Radia (...) skomponował w sierpniu 1999 r. W praktyce wynagrodzenie za kompozycje wykonywane na podstawie umowy o dzieło otrzymywał w następnym miesiącu po ich przekazaniu. Także umowa była podpisywana w następnym miesiącu.

Do 25 czerwca 2017 roku Radio (...) wykorzystywało sygnały skomponowane przez T. L. (1), z tym że do października 2012 r. zgłaszało te nadania do (...). Po określonym czasie emisji radio ustalało liczbę emisji jingla w miesiącu i te dane przekazywano powodowi.

T. L. (1) wnioskiem z 20 kwietnia 1993 r. zwrócił się do Stowarzyszenia (...) o przyjęcie pod ochronę wszystkich jego praw do utworów z zakresu małych praw, zarówno już istniejących, jak i tych, które stworzy w przyszłości. Oświadczył, że prawo autorskie do zgłoszonych utworów nie jest i nie będzie ograniczone prawami osób trzecich.

Umową z dnia 09 sierpnia 1999 r. o realizację reklamy dźwiękowej (...) sp. z o.o. w W. zobowiązało się do produkcji jingli dla (...) S.A. w B.. Termin realizacji dzieła strony określiły do 31 sierpnia 1999 r. (§ 1 ust 3 umowy). Umówione wynagrodzenie miało obejmować wynagrodzenie za realizację dzieła, wynagrodzenie dla autorów i wykonawców dzieła, wynagrodzenie za korzystanie z dzieła na wszystkich polach eksploatacji, o których mowa w § 6 ust1 umowy oraz wynagrodzenie za prawo do wyłącznego wykorzystania dzieła przez zamawiającego (§ 2 ust 1 umowy). W § 5 umowy spółka (...) oświadczyła, że wyłącznie jej przysługiwały autorskie prawa majątkowe do wyprodukowanych utworów. Spółka (...) przeniosła na pozwanego autorskie prawa majątkowe m.in. na polu eksploatacji publicznego odtwarzania, w różnych rozgłośniach radiowych, na targach, imprezach okolicznościowych itp. (§ 6 umowy). W § 7 ust 2 umowy pozwany zobowiązał się nadto do zgłaszania wszystkich wyprodukowanych przez spółkę i wyemitowanych przez pozwanego jingli do (...).

W dniu 1 września 1999 r. (...) sp. z o.o., jako zleceniodawca zawarł z T. L. (1), jako zleceniobiorcą umowę o dzieło nr (...). T. L. (1) był zatrudniony w spółce (...). T. L. (1) na mocy tej umowy zobowiązał się do dnia 15 września 1999 r. do stworzenia 16 jingli za ustalonym wynagrodzeniem. W umowie T. L. (1) wskazał, że przenosi na spółkę prawo wyłącznego korzystania z dzieła oraz określono, że spółce przysługuje prawo przeniesienia na osoby trzecie praw uzyskanych w wyniku zawarcia umowy.

Załącznik do umowy z 1 września 1999 r. stanowiła tabela pod nazwą „L. (...)”, w której na pierwszej pozycji określono utwór o nazwie „(...)”.

W dniu 28 grudnia 2010 r. T. L. (1) powierzył Stowarzyszeniu (...), na zasadach przeniesienia powierniczego, służące mu autorskie prawa majątkowe do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych, w tym utworów stworzonych z przeznaczeniem do rozpowszechniania w utworach audiowizualnych, jak również do utworów wykorzystanych w utworach audiowizualnych lub rozpowszechnianych z utworami audiowizualnymi, a także stworzonych z przeznaczeniem lub wykorzystanych w utworach reklamowych, w zakresie zbiorowego zarządzania tymi utworami (§ 1 ust 2 i 3).

Zgodnie z § 2 ust 2 umowy, powierzenie obejmowało m. in. dochodzenie ochrony, w szczególności ustalenie wysokości i dochodzenie wynagrodzenia, w tym kontrolę jego prawidłowego naliczania. W formularzu deklaracyjnym T. L. (1) wskazał jingle „(...)”, „(...)”, „(...)” i „(...)” wykorzystywane przez Radio (...)

Do września 2012 r. pozwany w wykazach utworów przekazywanych powodowi wykazywał utwory (jingle) autorstwa T. L. (1).

Pismem z 2 sierpnia 2017 r. T. L. (1) zgłosił powodowi reklamację, wskazując że z przekazanych przez (...) wykazów wynika, że Radio (...) zakończyło emisję jego sygnałów w 2012 r., podczas gdy naprawdę zakończyło ich emisję w połowie 2017 r. Wskazał, że domaga się rekompensaty za część roku 2012, lata 2013 – 2016 i połowę roku 2017.

Pismem z 3 sierpnia 2017 r. powód zwrócił się do pozwanego o pilne sprawdzenie i stosowne uzupełnienie wykazów o utwory T. L. (1), co pozwoli na naliczenie wynagrodzenia autorskiego.

Pismem z 4 września 2017 r. powód ponownie zwrócił się o uzupełnienie wykazów celem ustalenia wynagrodzenia dla autora – T. L. (1).

Pozwany wskazał, że nabył prawa autorskie do utworów T. L. (1) na mocy umowy z 9 sierpnia 1999 r. ze (...).

W piśmie z 3 października 2017 r. powód wniósł o udostępnienie kopii umowy potwierdzającej przeniesienie na Radio (...) S.A. praw majątkowych do utworów pt. (...), (...) i „(...)”.

Wraz z pismem z 13 listopada 2017 r. pozwany przesłał powodowi umowę o realizację reklamy dźwiękowej zawartej 9 sierpnia 2018 r.

18 grudnia 2017 r. powód wezwał pozwanego do wywiązywania się z umowy i stosowne uzupełnienie wykazów za okres od października 2012 r., by możliwe było naliczenie wynagrodzenia autorskiego należnego T. L. (1).

W piśmie z dnia 18 stycznia 2018 r. pozwany, powołując się na umowę ze (...) z dnia 09 sierpnia 1999 r., wskazał że na podstawie tej umowy wykonawca, tj. (...) oświadczył, że wyłącznie jemu przysługują autorskie prawa majątkowe do objętych umową utworów i że pozwany nabył prawa autorskie od spółki (...).

Powód wskazał, że umowa zawarta ze (...) nie jest dowodem na to, że Radio (...) skutecznie nabyło prawa autorskie do utworów.

Pismem z 27 marca 2018 r. pozwany poinformował, że zwrócił się do Studia (...) o wyjaśnienia.

Zdaniem pozwanego, nie ma zastosowania art. 21 ustawy Prawo autorskie, ponieważ sporne utwory zostały stworzone na zamówienie Radia (...) i były nadawane na podstawie osobnej umowy zawartej ze (...), które przeniosło autorskie prawa majątkowe na Radio (...) i zapewniło, że te prawa nie były obciążone żadnymi wadami prawnymi. Nie było zatem podstaw, by za pośrednictwem (...) jeszcze raz wypłacać wynagrodzenie za korzystanie z tych praw na zasadzie licencji.

W porozumieniu z 14 stycznia 2019 r., zawartym między T. L. (1) z (...) sp. z o.o. w W. – następcą prawnym (...) sp. z o.o., strony ustaliły, że w ramach i na podstawie umowy o dzieło z 1 września 1999 r. T. L. (1) dokonał przeniesienia na (...) autorskich praw majątkowych do utworów wymienionych w tabeli pod nazwą „L. (...)”, załączonej do umowy, z prawem do ich dalszego przeniesienia na osoby trzecie. Określono, że pierwsza pozycja pod nazwą „(...)” to utwory stanowiące jingle stworzone na potrzeby (...) Radia – (...) w (...) S.A. i wydane (...) przez T. L. (1) przed zawarciem umowy. Wskazano, że intencją stron było stworzenie utworu na potrzeby Radia (...), celem przeniesienia praw autorskich do utworu na radio na polach eksploatacji związanych z nadaniami radiowymi, oraz że intencją stron było, by poza wynagrodzeniem, które T. L. (1) otrzymywał na podstawie umowy za stworzenie utworu, raportowanie do (...) celem wypłaty tantiem. W § 1 porozumienia strony wskazały, że przeniesienie autorskich praw majątkowych wraz z prawem do wykonywania praw zależnych do utworu nastąpiło skutecznie na

następujących polach eksploatacji: 1) utrwalania lub zwielokrotniania dowolną techniką, niezależnie od standardu, systemu, formatu i nośnika ora utrwalenia i zwielokrotniania w dziełach multimedialnych, 2) wynajmowania i wydzierżawiania egzemplarzy zwielokrotniania, 3) publicznego odtworzenia w rozgłośniach radiowych, na targach, imprezach okolicznościowych itp., 4) nadawania za pomocą fonii przewodowej lub bezprzewodowej przez stacje naziemne, w szczególności Radio (...), za pośrednictwem satelity, za pomocą internetu oraz równoczesnego i integralnego nadawania przez inną stację radiową. W takim zakresie (...) mogło przenieść prawa na Radio (...). W § 3 strony ustaliły, że porozumienie stanowi integralną część umowy i nie modyfikuje jej treści, a służy jedynie celowi doprecyzowania zapisów umowy zgodnie z intencją i wolą stron w chwili zawarcia umowy.

Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 17 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2019, poz. 1231 ze zm.) i wyjaśnił, że przewidziana tam definicja majątkowego prawa autorskiego określa uprawnienie twórcy do korzystania z utworu jako wyłączne, skuteczne względem wszystkich, prawo do decydowania o każdej formie korzystania z niego oraz do wynagrodzenia za to korzystanie, zastrzegając, że odnośnie do niektórych form korzystania może być on pozbawiony, w przypadkach ustawą przewidzianych, możliwości zakazania innym podmiotom korzystania z rozpowszechnionego utworu. W takich sytuacjach powinien otrzymywać wynagrodzenie, chyba że ustawa pozbawi go tego prawa.

Ogólną zasadą jest, że twórca ma prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu (rozpowszechnianie go), chyba że wyłączyła go ustawa. Jeśli doszło do naruszenia tego prawa, stosownym wynagrodzeniem, przewidzianym art. 79 ustawy o prawie autorskim, jest takie, które autor otrzymałby, gdyby osoba naruszająca jego prawa zawarła umowę o korzystanie w zakresie dokonanego naruszenia

Dalej Sąd przytoczył treść art. 41 ust. 1, 2, 3 i 4 Prawa autorskiego.

Przechodząc do analizy sprawy Sąd wskazał, że rozstrzygnięcie sprawy wymagało dokonania wykładni umów wiążących strony i prawidłowego ich zakwalifikowania w świetle przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz przepisów Kodeksu cywilnego, a przede wszystkim wyjaśnienia, czy umowy te przeniosły autorskie prawa majątkowe – i na których polach eksploatacji – definitywnie, czy tylko na zasadzie licencji. Sąd zakwalifikował umowę z dnia 01 września 1999 r. zawartą między T. L. (1) a (...), a następnie umowę z dnia 09 sierpnia 1999 r. pomiędzy (...) a Radiem (...), jako umowy o dzieło. Z tej ostatniej umowy pozwany wywodzi swoje uprawnienie do kompozycji stworzonych przez T. L. (1), twierdząc że nabył prawa do utworów od Studia (...).

W procesie badania tej kwestii, zgodnie z art. 65 § 2 kc, podstawowe znaczenie ma nie dosłowne brzmienie umowy, ale przede wszystkim zgodny zamiar stron i cel umowy.

Przepis art. 41 ust. 2 Prawa autorskiego nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przy wykładni umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych oraz umów licencyjnych dla ustalenia objętych nimi pól eksploatacji reguł interpretacyjnych wynikających z art. 65 k.c..

Pomocniczo dla wykładni oświadczeń woli stron w niniejszej sprawie może służyć porozumienie zawarte pomiędzy następcą prawnym Studia (...) spółką z o.o. w W. a T. L. (1) z dnia 14 stycznia 2019 r., jakkolwiek należy zwrócić szczególną uwagę na to, że wskazane porozumienie zostało zawarte już po wszczęciu procesu w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu orzekającego, nie można nie zauważyć, że dokument ten został stworzony przede wszystkim na potrzeby toczącego się postępowania. Nie można zatem w jego przypadku jednoznacznie stwierdzić, że wyraża on rzeczywistą wolę stron co do zapisów umowy zawartej niemal 20 lat wcześniej.

Sąd uznał, że jak wynika z porozumienia, strony określiły, że ich intencją było stworzenie utworu na potrzeby Radia (...), celem przeniesienia praw autorskich do utworu na radio na polach eksploatacji związanych z nadaniami radiowymi, oraz że intencją stron było, poza wynagrodzeniem, które T. L. (1) otrzymywał na podstawie umowy za stworzenie utworu, raportowanie do (...) celem wypłaty tantiem. Ponadto w § 1 porozumienia, strony wskazały, że przeniesienie autorskich praw majątkowych wraz z prawem do wykonywania praw zależnych do utworu nastąpiło skutecznie na następujących polach eksploatacji: 1) utrwalania lub zwielokrotniania dowolną

techniką, niezależnie od standardu, systemu, formatu i nośnika oraz utrwalenia i zwielokrotniania w dziełach multimedialnych, 2) wynajmowania i wydzierżawiania egzemplarzy zwielokrotniania, 3) publicznego odtworzenia w rozgłośniach radiowych, na targach, imprezach okolicznościowych itp., 4) nadawania za pomocą fonii przewodowej lub bezprzewodowej przez stacje naziemne, w szczególności Radio (...), za pośrednictwem satelity, za pomocą Internetu oraz równoczesnego i integralnego nadawania przez inną stację radiową. W takim zakresie (...) mogło przenieść prawa na Radio (...). W § 3 strony ustaliły, że porozumienie stanowi integralną część umowy i nie modyfikuje jej treści, a służy jedynie celowi doprecyzowania zapisów umowy zgodnie z intencją i wolą stron w chwili zawarcia umowy.

Sąd orzekający uznał, że zawarte w umowie z dnia 1 września 1999r. określenie, że T. L. (1) przeniósł na (...) „prawo do wyłącznego korzystania z dzieła” nie spełnia wskazanego w art. 41 ust 2 wymogu wyraźnego określenia pól eksploatacji, brak bowiem wskazania na czym ma polegać korzystanie przez nabywcę. Po drugie, strony umowy z dnia 1 września 1999 r. nie użyły w niej określenia, które wskazywałoby na przeniesie całości praw autorskich do utworu. Ze sformułowania o przeniesieniu prawa do „wyłącznego korzystania z dzieła” nie można wywodzić zamiaru przeniesienia wszelkich praw autorskich do utworów stworzonych przez T. L. (1).

Wobec tego, a także wobec treści art. 65 Prawa autorskiego, nakazującego tłumaczyć wszelkie wątpliwości na korzyść twórcy, zdaniem Sądu orzekającego wbrew twierdzeniom stron, zawartą dnia 1 września 1999 r. umową T. L. (1) udzielił licencji na korzystanie ze spornych utworów. O takim charakterze zawartej umowy świadczą nie tylko podniesione wyżej argumenty, ale również to, w jaki sposób oraz na jakich polach eksploatacji pozwany do 2012 roku wykorzystywał sporne utwory (jingle stworzone na potrzeby Radia (...)), wydane przez twórcę (...). Nie ulega wątpliwości, że do września 2012 r., a zatem przez 12 lat, pozwany przekazywał powodowi informacje o emisji utworów T. L. (1), co skutkowało otrzymywaniem przez niego stosownego wynagrodzenia. Zdaniem sądu intencją T. L. (1) w momencie zawierania umowy z 1 września 1999r. nie było zbycie autorskich praw majątkowych do spornych utworów.

W umowie poprzedzającej umowę z 1 września 1999 r., a datowanej na 09 sierpnia 1999 r. o realizację reklamy dźwiękowej, (...) zobowiązało się do produkcji jingli dla (...) S.A. w B.. Umówione wynagrodzenie miało obejmować wynagrodzenie za realizację dzieła, wynagrodzenie dla autorów i wykonawców dzieła, wynagrodzenie za korzystanie z dzieła na wszystkich polach eksploatacji, o których mowa w § 6 ust 1 umowy oraz wynagrodzenie za prawo do wyłącznego wykorzystania dzieła przez zamawiającego (§ 2 ust 1 umowy). W § 5 umowy spółka (...) oświadczyła, że wyłącznie jej przysługiwały autorskie prawa majątkowe do wyprodukowanych utworów. Spółka (...) przeniosła na pozwanego autorskie prawa majątkowe m.in. na polu eksploatacji publicznego odtwarzania, w różnych rozgłośniach radiowych, na targach, imprezach okolicznościowych itp. (§ 6 umowy). Co jednak istotne w § 7 ust 2 umowy pozwany zobowiązał się do zgłaszania wszystkich wyprodukowanych przez spółkę i wyemitowanych przez pozwanego jingli do (...), co też w przypadku utworów T. L. (1) czynił do września 2012 r.

Sąd Okręgowy wskazał nadto, że zrzeczenie się, w ramach umowy odpłatnej, uprawnień, których wartość jest niemożliwa do oszacowania nawet w przybliżeniu, należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Obyczaje te wymagają bowiem, aby autor, przenosząc autorskie prawa majątkowe, uzyskał w zamian stosowne świadczenie ze strony kontrahenta. Uzyskanie takiego świadczenia jest wysoce wątpliwe, gdy chodzi o nieznanne w chwili zawierania umowy pola eksploatacji dzieła.

Sąd nie miał wątpliwości, że przy zawieraniu umowy ze (...) intencją T. L. (1) nie było wyzbycie się prawa do wynagrodzenia przysługującego mu za wykorzystanie jego utworów. Gdyby bowiem tak było, to z pewnością zaprzestanie otrzymywania takiego wynagrodzenia, nie stanowiłoby przedmiotu niniejszego sporu.

Uznanie, że umową z 1 września 1999 r. T. L. (1) udzielił jedynie licencji w zakresie spornych utworów, nie wyzbywając się całości autorskich praw majątkowych na rzecz Studia (...), prowadzi do konstatacji, że pozwany nie nabył autorskich praw majątkowych do tychże utworów na podstawie umowy z 9 sierpnia 1999 r.

W myśl art. 21 Prawa autorskiego, organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno nadawać opublikowane drobne utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z organizacją zbiorowego

zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do nadania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy (ust.1). Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności (ust.2).

Pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania przewidziane w komentowanym przepisie nie jest zatem bezwzględne. Obowiązek pośrednictwa nie ma bowiem zastosowania, jeżeli utwory zostały „zamówione” przez korzystającego, a prawo do nadawania utworów przez korzystającego przysługuje mu na podstawie „odrębnej umowy” (ust. 1 in fine). Przez „odrębną umowę” należy w tym przypadku rozumieć dowolną umowę zawartą pomiędzy podmiotem uprawnionym a podmiotem korzystającym, na podstawie której korzystający uzyskuje prawo do nadawania utworów. W doktrynie przyjmuje się również, że przez taką umowę należy uznać umowę między twórcą a organizacją radiową lub telewizyjną, na mocy której twórca zobowiązuje się do stworzenia utworu.

Pozwany nie zawarł z twórcą spornych utworów, T. L. (1) odrębnej umowy. Jednocześnie T. L. (1) nie zrzekł się w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do spornych utworów. Nie miało zatem żadnych uzasadnionych podstaw zaniechanie umieszczenia w przekazywanych wykazach utworów autorstwa T. L. (1).

Daniem sądu I instancji zarzut przedawnienia roszczenia jest bezzasadny. Sąd wskazał i wyjaśnił treść art. 118 k.c. w związku z art. 105 ust. 2 p.a.p.p.

W zakresie wątpliwości pozwanego co do tego, czy sporne utwory mogły zostać stworzone na podstawie umowy z 1 września 1999 r., czy też utwory te zostały stworzone przez T. L. (1) w ramach stosunku pracy, co implikowałoby stwierdzenie, że (...) na podstawie art. 12 ust. 1 Prawa autorskiego nabyło by prawa majątkowe do tych utworów, również argumenty pozwanego są bezzasadne.

Zgodnie z art. 12 ust 1 Prawa prasowego, jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron. Przepis ten nie stanowi jednak dla pozwanego źródła uprawnienia do utworów stworzonych przez T. L. (1). Analiza zawartej przez T. L. (1) ze (...) umowy o pracę i obowiązków z niej wynikających wyklucza takie stanowisko. Pracodawca może uzyskać prawa do utworu tylko wówczas gdy pracownik stworzy utwór w ramach wykonywania obowiązków ze stosunku pracy.

W niniejszej sprawie nie przedstawiono dowodów na okoliczność złożenia przez pracodawcę oświadczenia o przyjęciu utworu. Jakkolwiek oświadczenie to może zostać złożone przez każde zachowanie, które ujawnia wolę w sposób dostateczny (art. 60 i nast. kc), to brak podstaw do uznania, że zachowanie stron umowy o pracę mogłoby być tak interpretowane. Co więcej, pomiędzy T. L. (1) a (...) została zawarta umowa o dzieło w czasie obowiązywania stosunku pracy i to tę umowę obie jej strony uznawały za podstawę zrealizowania sygnałów radiowych. Potwierdza to też porozumienie między T. L. (1) a spółką (...) z 2019 r. Po drugie zaś, obowiązki producenta wynikające z umowy o pracę nie obejmowały po stronie T. L. (1) tworzenia sygnałów.

W zakresie wykraczającym poza art. 12 ust 1 przejście praw autorskich może nastąpić tylko w odniesieniu do pól eksploatacji wyraźnie wymienionych (art. 41 i nast. ustawy).

Przepis art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, jest dosłownym odpowiednikiem poprzednio obowiązującego art. 105 ust. 2 Prawa autorskiego, który został uchylony przez art. 123 pkt 7 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1293) z dniem 19 lipca 2018 r.

Nie można zdaniem Sądu uznać za uzasadnione kwestionowania przez pozwanego, by z umowy zawartej 9 sierpnia 1999 r. wynikało, że autorem spornych utworów był T. L. (1) i by pozwany miał obowiązek zapłaty na jego rzecz wynagrodzenia za eksploataowanie utworów jego autorstwa.

Sąd uznał za nieuzasadnione twierdzenia pozwanego jakoby nie można było stwierdzić, że spełnienie przez powoda świadczenia na rzecz T. L. (1) w zakresie wynagrodzenia za rok 2017 było niemożliwe. W jaki sposób powód miał obliczyć wysokość wynagrodzenia należnego T. L. (1), skoro pozwany nie przekazał mu stosownych wykazów celem naliczenia takiego wynagrodzenia oraz w jaki sposób środki przekazane przez pozwanego na zapłatę wynagrodzeń dla innych twórców miałyby jednocześnie wystarczyć na pokrycie należności T. L. (1).

Nie ma podstaw do przyjęcia, że określenie w umowie użytkownika z (...) zasad udostępniania informacji i dokumentów z art. 49 i 50 u.z.z. całkowicie pozbawia (...) możliwości dochodzenia roszczenia informacyjnego na podstawie art. 48 u.z.z., np. w sytuacji nierealizowania obowiązku umownego. Procedura określona w art. 49 powołanej ustawy nie jest obowiązkowa przed wystąpieniem z roszczeniem informacyjnym w ramach drogi sądowej. Również § 11 ust. 1 łączącej strony umowy licencyjnej zwartej pomiędzy stronami stanowił o uprawnieniu, a nie obowiązku powoda do przeprowadzania kontroli prawidłowości dokonywanych przez pozwanego rozliczeń.

W ocenie Sądu I instancji trudno również zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, jakoby po stronie powodowej brak było woli współdziałania w celu wyjaśnienia zaistniałych nieprawidłowości, skoro powód wystosował do pozwanego szereg pism, m.in. z prośbami o sprawdzenie i stosowne uzupełnienie wykazów o utwory T. L. (1).

Sąd I instancji uznał, że pozwany nie przedstawił argumentów pozwalających na oddalenie powództwa informacyjnego. Zasadnym jest wobec tego zobowiązanie pozwanego do udzielenia informacji o wykorzystaniu po dniu 1 października 2012 r. do 31 grudnia 2017 w nadawanym przez pozwanego programie radiowym utworów (jingli) autorstwa T. L. (1), z podaniem tytułu każdego utworu oraz faktycznego czasu emisji każdego z utworów z rozbiem na poszczególne miesiące. Żądane od pozwanego informacje są niezbędne dla określenia wysokości roszczeń o zapłatę tantiem przysługujących twórcy utworów T. L. (1). Dane o jakie wnioskuje powód, są niezbędne do określenia kwoty należnego wynagrodzenia.

Apelację od wyroku częściowego wniosła pozwana zaskarżając go w całości i zarzucała:

1. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie polegającą na ustaleniu:

a) że powód pozbawiony był możliwości pozyskania we własnym zakresie wiedzy co do rzeczywistego zakresu korzystania przez pozwaną ze spornych utworów w okresie wskazanym w wyroku częściowym, podczas gdy powód przyznał, że nie miał nawet zamiaru i nie planował pozyskania takiej wiedzy w trybie przewidzianym w wiążącej strony umowie licencyjnej z dnia 31 grudnia 2012r.;

b) że intencją T. L. (1) było udzielenie spółce (...) jedynie licencji na korzystanie ze spornych utworów, podczas gdy z zeznań samego T. L. (1) oraz zawartego przez niego w dniu 14 stycznia 2019r. porozumienia z następcą (...) spółki (...) jednoznacznie wynika, że intencją T. L. (1) było przeniesienie autorskich praw majątkowych do tych utworów na spółkę (...) i że zgodnym celem T. L. (1) oraz spółki (...) było nabycie przez tę spółkę autorskich praw majątkowych do spornych utworów, a następnie przeniesienie tak nabytych praw na pozwaną;

2. brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu tych dowodów, które niejako nie wpasowują się w stan faktyczny ustalony przez Sąd wskutek czego doszło do błędnej oceny materiału dowodowego polegającego na ustaleniu:

a) że powód mógł wystąpić z roszczeniem informacyjnym pomimo tego, że nie wykorzystał trybu umownego do pozyskania informacji dochodzonych w trybie niniejszego procesu wskutek pominięcia przez Sąd postanowień § 11 wiążącej strony umowy licencyjnej z dnia 31 grudnia 2012r.

b) że intencją T. L. (1) było zawarcie ze spółką (...) umowy licencyjnej wskutek pominięcia przy ocenie materiału dowodowego treści porozumienia zawartego przez T. L. (1) w dniu 14 stycznia 2019r. z następcą (...) spółki (...) oraz zeznań samego T. L. (1) co do jego intencji przy zawieraniu umowy ze spółką (...), jak i umów zawartych przez T. L. (1) z dnia 10 lipca 2004r. z Telewizją (...) S.A., i z dnia 30.03.2003r. z (...) S.A., z których wynika, że T. L. (1) miał

wiedzę i rozeznanie co do różnic pomiędzy przenoszeniem praw majątkowych autorskich do utworów i udzielaniem do nich licencji, a zatem świadomie podejmował decyzje a zatem i konsekwencji określonych rozporządzeń majątkowymi prawami autorskimi;

c) że podstawą do nabycia autorskich praw majątkowych do spornych utworów przez spółkę (...) nie mogła być umowa o pracę zawarta z T. L. (1), co jest wynikiem pominięcia przez Sąd, że (i) pracodawca T. L. (1) zbył autorskie prawa majątkowe do utworów stworzonych przez T. L. (1) na pozwaną co dobitnie świadczy o ich uprzednim przyjęciu od pracownika oraz wskutek (ii) braku analizy i oceny skutków jakie wynikają z nomenklatury jaką posługiwali się w zawartych pomiędzy sobą umowach T. L. (1), spółka (...) i pozwana, która prowadzi do wniosku, że do obowiązków pracowniczych T. L. (1) należało tworzenie takich utworów jak utwory będące przedmiotem sporu;

- w wyniku czego doszło do naruszenia przepisu art. 233 §1 Kodeksu postępowania cywilnego.

3. naruszenia art. 327¹ §1 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku (i) dlaczego Sąd nie uwzględnił podniesionego przez pozwaną zarzutu nadużycia prawa i zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.) przez powoda, (ii) niewyjaśnienie dlaczego przepis art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi ma zastosowanie do roszczenia odszkodowawczego dochodzonego przez powoda w trybie postanowień § 9 ust. 2 umowy licencyjnej z 31.12.2012 r. (iii) niewyjaśnienie dlaczego Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka T. L. (1),

- a brak wypowiedzi Sądu w tym zakresie uniemożliwia ocenę czy Sąd w ogóle analizował powyższe aspekty sprawy, a jeśli tak, to dlaczego uznał je za bezpodstawne dla jej rozstrzygnięcia wobec czego pozwana nie poznała motywów rozstrzygnięcia w tym zakresie, co prowadzi do zarzutu, że wyrok uchyla się kontroli tak przez strony postępowania, jak przez sąd wyższej instancji,

4. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 48 ustawy z dnia 15.06.2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi poprzez błędne zastosowanie w sytuacji gdy powód nie wykazał aby napotkał na jakiegokolwiek przeszkody w pozyskaniu żądanych informacji we własnym zakresie w trybie przewidzianym w umowie licencyjnej z dnia 31.12.2012 r. wiążącej powoda i pozwaną;

b) art. 65 Kodeksu cywilnego wskutek pominięcia przy ocenie charakteru umowy zawartej w dniu 1 września 1999 r. pomiędzy T. L. (1) i spółką (...) reguł wykładni wynikających z tego przepisu tj. okoliczności w jakich oświadczenie woli zostało złożone oraz zgodnego zamiaru stron tej umowy wskutek czego Sąd wadliwie ustalił, że doszło do zawarcia umowy licencyjnej, podczas gdy jest to umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych do spornych utworów, w konsekwencji czego wadliwie Sąd ocenił, że umowa z dnia 9 sierpnia 1999 r. zawarta pomiędzy pozwaną i spółką (...) jest umową licencyjną;

c) art. 118 Kodeksu cywilnego w zakresie przyjęcia 10-letniego okresu przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem;

d) art. 5 ust. 1 i ust.2 ustawy z dnia 13.04.2018 r.o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1104) wskutek niezastosowania;

e) art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (w brzmieniu obowiązującym w sierpniu 1999 r.) przez błędną interpretację wskutek przyjęcia, że nabycie autorskich praw majątkowych do spornych utworów nie zwalniało pozwaną z obowiązku zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z nich za pośrednictwem powoda, gdyż nabycie autorskich praw majątkowych do spornych utworów nie nastąpiło bezpośrednio od twórcy, lecz od spółki (...), która prawa takie nabyła od twórcy, podczas gdy ustawodawca nie przewidział żadnej sankcji prawnej za naruszenie obowiązku pośrednictwa (...) przy nabywaniu autorskich praw majątkowych do nadania zamówionych utworów, oraz wskutek przyjęcia, że sporne utwory w chwili nabycia do nich autorskich praw majątkowych przez pozwaną były utworami opublikowanymi.

5. Fakty ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy:

- a) ustalenie, że intencją T. L. (1) w momencie zawierania umowy z dnia 1 września 1999 r. ze spółką (...) nie było zbycie autorskich praw majątkowych do spornych utworów, lecz jedynie udzielenie licencji na korzystanie z tych utworów;
- b) ustalenie, że wynagrodzenie uzyskane przez T. L. (1) na podstawie odpłatnej umowy o dzieło z dnia 1 września 1999 r. obejmowało nieznaną w chwili zawierania umowy pola eksploatacji stworzonych utworów;
- c) ustalenie, że T. L. (1) zawierając umowę z dnia 1 września 1999 r. wyzbył się wynagrodzenia za korzystanie ze stworzonych przez siebie utworów;
- d) ustalenie, że pozwana nie nabyła na podstawie umowy zawartej ze spółką (...) z dnia 9 sierpnia 1999 r. autorskich praw majątkowych do utworów nią objętych;
- e) ustalenie, że umowa o pracę T. L. (1) nie obejmowała obowiązku tworzenia takich utworów, jak objęte niniejszym sporem;
- f) ustalenie, że nie mogło dojść do nabycia spornych utworów w ramach stosunku pracy łączącego T. L. (1) ze spółką (...);
- g) ustalenie, że pozwana nie miała podstaw do zaniechania umieszczania utworów T. L. (1) w wykazach nadanych utworów przekazywanych do powoda;
- h) ustalenie, że powód nie miał możliwości zabezpieczenia wynagrodzenia dla T. L. (1) za 2017 r. z należności przekazanych przez pozwanego za rok 2017;
- i) ustalenie, że powód pozbawiony był możliwości pozyskania wiedzy co do rzeczywistego zakresu korzystania przez pozwaną ze spornych utworów w okresie wskazanym w wyroku częściowym;
- j) ustalenie, że wynagrodzenie przekazywane przez pozwaną powodowi na podstawie umowy licencyjnej z dnia 31 grudnia 2012 r. obejmowało wyłącznie wynagrodzenie dla twórców wymienionych w wykazach utworów przekazywanych przez pozwaną powodowi;
- k) ustalenie, że na pozwanej spoczywał obowiązek poinformowania powoda o zaniechaniu umieszczania utworów T. L. (1) w wykazach utworów nadanych przekazywanych do powoda, a nieprzekazanie takiej informacji stanowi o naruszeniu dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania, lojalności i zaufania wobec powoda;

6. Fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nieustalone przez sąd pierwszej instancji: sąd nie ustalił jakich przeszkód doznał powód aby samodzielnie ustalić zakres korzystania przez pozwanego ze spornych utworów w okresie objętym sporem.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę wyroku częściowego i oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie wyroku częściowego i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; nadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Zarzut naruszenia art. 233 par. 1 k.p.c. nie jest uzasadniony.

Zgodnie z art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat.

Roszczenie informacyjne (...) jest niezależne i odrębne od roszczeń twórcy i innych uprawnionych o informacje z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Przysługuje niezależnie od tego, czy adresata roszczenia łączy umowa z daną (...). Roszczenie to wymaga jedynie wykazania, że pozostaje w zakresie działalności danej (...) i jest niezbędne do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń lub opłat, a nie, że informacje są konieczne do określenia źródła lub zakresu naruszenia prawa. Dla dochodzenia roszczenia informacyjnego (...) nie jest wymagane wykazanie legitymacji do jego wniesienia w taki sposób, w jaki powinno być to uczynione w procesie o zapłatę, dlatego zarzut jakoby sąd I instancji błędnie ustalił, że intencją T. L. (1) było jedynie udzielenie (...) spółce z o.o. licencji na korzystanie ze spornych utworów nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej apelacji. (...) nie ma też obowiązku uprawdopodobnienia zakresu czasowego, rodzaju i podstawy prawnej ewentualnego powództwa o zasądzenie ani wykazania lub uprawdopodobnienia istnienia innego roszczenia niż informacyjne. Nie ma obowiązku wykazania dokonanego przez adresata roszczenia informacyjnego naruszenia lub aktu korzystania, z którym łączy się uprawnienie do wynagrodzenia, ani nawet uprawdopodobnienia tego faktu.

Niezbędność informacji obejmuje informacje konieczne do ustalenia, czy doszło do wkroczenia w sferę objętą zarządem, czy są podstawy do wystąpienia do sądu i w jakim zakresie żądań, czy są podstawy do dokonania weryfikacji już uzyskanych kwot oraz do umożliwienia ich właściwej redystrybucji. Przepis ten jest dosłownym odpowiednikiem poprzednio obowiązującego art. 105 ust. 2 prawa autorskiego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego VCSK 553/17 (LEX), organizacja zbiorowego zarządzania dochodząca roszczenia informacyjnego opartego na art. 105 § 2 u.p.a.p.p. nie ma obowiązku uprawdopodobnienia zakresu czasowego, rodzaju i podstawy prawnej przyszłego powództwa o zasądzenie. Do powoda należy bowiem wybór jaki użytek uczyni z pozyskanych w ramach zgłoszonego roszczenia informacji, a podstawa faktyczna i prawna powództwa o zasądzenie będzie podlegała weryfikacji w tym postępowaniu (por.m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2016 r., IV CSK 653/15, OSNAP i US 2017, Nr 5, poz. 59).

(...) dochodzą roszczeń w ramach działalności statutowej, a nie gospodarczej. W świetle znowelizowanych ustawą z 13.04.2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1104) przepisów Kodeksu cywilnego o przedawnieniu, jego podstawowy termin wynosi aktualnie 6 lat (art. 118 k.c.). Przy czym w stosunku do roszczeń powstałych przed 9.07.2018 r. i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od tej daty przepisy nowe (art. 5 ust. 1 ww. nowelizacji), z tym zastrzeżeniem, że jeżeli przewidują one krótszy niż dotychczasowy termin przedawnienia (np. 6 zamiast 10 lat), bieg terminu przedawnienia zaczyna się z tą datą; jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed tą datą, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (art. 5 ust. 2 nowelizacji). Niezasadny jest zatem zarzut, że dochodzone roszczenie informacyjne uległo przedawnieniu.

Chybiony jest zarzut, iż powód powinien wykazać, że pozbawiony był możliwości pozyskania we własnym zakresie wiedzy co do rzeczywistego zakresu korzystania przez pozwaną ze spornych utworów w okresie wskazanym w wyroku częściowym. Art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu... nie formułuje wymogu wykazania tego typu okoliczności.

W par. 11 umowy licencyjnej z 31.12.2012r. przewidziano dla powoda upoważnienie do kontroli prawidłowości rozliczeń dokonywanych przez licencjodawcę, w tym w szczególności do przeglądania w siedzibie licencjodawcy stosownych dokumentów mających znaczenie dla tych rozliczeń (k.31). Do pozwu załączone zostały pisma powoda kierowane do pozwanego przed wystąpieniem na drogę sądową zawierające żądanie ujawnienia informacji o zakresie wykorzystania utworów T. L. (1), jednakże pozwany konsekwentnie odmawiał udzielenia takich informacji gdyż pozostaje z powodem w sporze co do tego, czy skutecznie nabył autorskie prawa majątkowe do tych utworów. Uzasadniona jest zatem ocena, iż powód wykazał, że napotkał trudności w uzyskaniu dochodzonych informacji.

Powód nie miał obowiązku przeprowadzania kontroli w zakresie prawidłowości sporządzonych przez pozwanego wykazów wykorzystanych utworów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Przepis art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi znajduje zastosowanie niezależnie od tego, czy strony przewidziały w umowie licencyjnej odrębne uregulowania dotyczące przekazywania (...)owi przez licencjobiorcę informacji lub dokumentów, mających wpływ na wysokość należnego wynagrodzenia. Jeżeli (...) uzna, że przekazywane na podstawie umowy informacje lub dokumenty nie dają pełnego obrazu wpływów uzyskiwanych z wykorzystywania utworu lub są niewiarygodne (np. nie zawierają pełnego wykazu wykorzystywanych utworów) może wystąpić z roszczeniami przewidzianymi w art. 48 w/w ustawy.

Skoro (...) przysługuje roszczenie informacyjne, to niezależnie od pobudek zgłaszania tego żądania, w przypadku spełnienia przesłanek z art. 48 ustawy o zbiorowym zarządzaniu... informacje te powinny być udostępnione, a wykonanie tego uprawnienia przez (...) nie może być oceniane jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego czy prowadzące do nadużycia prawa (art. 5 k.c.).

Roszczenie z art. 48 w/w ustawy składa się z dwóch elementów: roszczenia informacyjnego w ścisłym rozumieniu tego słowa oraz prawa żądania dostępu do dokumentacji. Zobowiązany do przekazania informacji jest każdy podmiot zobowiązany do zapłaty twórcy wynagrodzenia i to bez względu na źródło powstania tego obowiązku.

Powód wykazał, że dochodzone przez niego roszczenie informacyjne pozostaje w zakresie jego działalności i jest niezbędne do określenia wysokości dochodzonych przez niego opłat albowiem w par. 9 umowy licencyjnej z 31.12.2012r. postanowiono, że licencjobiorca ponosi odpowiedzialność za skutki pominięć lub zniekształceń danych zawartych w przekazanej (...) dokumentacji, które uniemożliwiają podział wynagrodzeń pomiędzy uprawnionych. Odpowiedzialność obejmuje obowiązek pokrycia wynagrodzeń autorów, którzy wskutek pominięć lub zniekształceń danych nie zostali przez (...) uwzględnieni przy rozdziale wynagrodzeń. (k.30). Powód wykazał również, że nie posiada informacji o zakresie wykorzystania przez pozwanego utworów autorstwa T. L. (1) po dniu 1.10.2012r. i że informacji takich nie uzyskał pomimo wezwania pozwanego do ich udzielenia.

Prawidłowe jest ustalenie sądu I instancji, że (...) spółka z o.o. nie nabyła spornych utworów na podstawie art. 12 ust.1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. T. L. (1) nie stworzył w/w utworów w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. W zakresie obowiązków T. L. (1) jako pracownika zatrudnionego na stanowisku producenta leżała realizacja reklam radiowych i telewizyjnych (k.198). W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie ma podstaw do przyjęcia, że realizacja reklam oznacza również komponowanie jingli, tworzenie sygnałów dźwiękowych, tworzenie utworów muzycznych. W załączniku do umowy o pracę wskazano, że zadania na stanowisku powoda to zadania menadżerskie.

(...) spółka z o.o. mogłaby przenieść na pozwanego autorskie prawa majątkowe do spornych utworów tylko wówczas gdyby takie prawa jej przysługiwały.

Z literalnego brzmienia umowy o dzieło z 1.09.1999r. wynika że spółka nabyła „prawo wyłącznego korzystania z dzieła”. Prawo wyłącznego korzystania z dzieła nie jest tożsame z nabyciem autorskich praw majątkowych do dzieła. Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych umowa o korzystanie z utworu nazywana jest licencją. W świetle art. 65 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wątpliwości dotyczące charakteru umowy, wynikające z braku jednoznacznych wskazówek, czy mamy do czynienia z umową przenoszącą majątkowe prawa autorskie, czy z umową jedynie upoważniającą do korzystania z utworu (tj. z umową licencyjną), rozstrzygać należy na korzyść umowy licencyjnej (wyrok SN z 3.12.2008 VCNP82/08, Legalis)

Zgodnie z art. 45 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jeżeli umowa nie stanowi inaczej twórca przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji. Oznacza to, że twórca należy się odrębne wynagrodzenie za wykonanie oznaczonego utworu (dzieła) oraz odrębne wynagrodzenie za przeniesienie praw albo udzielenie licencji. W przypadku gdy zapisy umowy zawierają postanowienia dotyczące wynagrodzenia twórcy, lecz nie określają, czy jest to wynagrodzenie za stworzenie dzieła, czy również za korzystanie z utworu, należy przyjąć, że twórca przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym

polu eksploatacji. Umowa o dzieło zawarta pomiędzy (...) spółką z o.o. 1.09.1999r. nie określa, czy umówione wynagrodzenie jest wynagrodzeniem za stworzenie dzieła czy również za korzystanie z utworu (k.75).

W porozumieniu do umowy z 1.09.1999r. (k.232-233) wskazano, że intencją stron było przeniesienie praw do utworu na polach eksploatacji związanych z nadaniami radiowymi oraz aby poza wynagrodzeniem, które twórca otrzymał na podstawie umowy za stworzenie utworu oraz przeniesienie do niego praw na (...) spółkę z o.o. w łącznej wysokości 15.000 zł., emitowanie jingli wchodzących w skład utworu przez radio (...) było raportowane do (...) celem wypłaty tantiem dla twórcy (k.233).

Powyższe uprawdopodobnia tezę, że twórca nie otrzymał całego wynagrodzenia za „przeniesienie prawa do korzystania z dzieła”, zatem pozwany powinien zapłacić wynagrodzenie za eksploatację utworów. W umowie z 9.08.1999r. zawartej przez pozwanego ze (...) spółką z o.o. pozwany w par. 7 zobowiązał się do „zgłaszania wszystkich wyprodukowanych przez wykonawcę i wyemitowanych przez (...) spółkę z o.o. jingli do (...)u (k.65). Celem owego raportowania było zabezpieczenie na rzecz autora jingli wynagrodzenia za ich emisję. Z tego obowiązku pozwany wywiązywał się do września 2012r., zatem musiał mieć świadomość, że za eksploatację jingli autorstwa T. L. (1) płacić będzie wynagrodzenie za pośrednictwem (...)u w zależności od skali tej eksploatacji.

Zgodnie z art. 41ust. 2 w/w ustawy, umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana dalej "licencją", obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione. W umowie z 1.09.1999r. nie wskazano pól eksploatacji. W porozumieniu do umowy z 1.09.1999r wskazano, że przeniesienie autorskich praw majątkowych nastąpiło m. innymi na polu publicznego odtworzenia w rozgłośniach radiowych, na targach, imprezach okolicznościowych itp. (k.233). Jednocześnie z porozumienia wynika, że za eksploatację utworów pozwany miał zapłacić dodatkowe wynagrodzenie za pośrednictwem (...)u uzależnione od skali eksploatacji albowiem w chwili zawierania umowy o dzieło twórca nie mógł ocenić skali przyszłej eksploatacji utworów.

Prawidłowo sąd I instancji ocenił zeznania świadka T. L. (1). W świetle treści umowy o dzieło z 1.09.1999r. oraz umowy o realizację reklamy dźwiękowej z 9.08.1999 pomiędzy (...) spółką z o.o. a pozwanym brak jest podstaw do odmówienia wiarygodności temu świadkowi. Zapis z par. 7.2 umowy o realizację reklamy dźwiękowej z 9.08.1999r. (k. 65) pozbawiony byłby sensu gdyby pozwany zawierając w/w umowę pozostawał w przekonaniu, że twórca otrzymał całe wynagrodzenie za przeniesienie autorskich praw majątkowych na polu publicznego odtwarzania w rozgłośniach radiowych. Logicznym jest, że gdyby twórca w umowie o dzieło zawartej ze (...) spółką z o.o. nie zastrzegł sobie prawa do odrębnego wynagrodzenia za publiczne odtwarzanie utworów w rozgłośniach radiowych, (...) nie zamieściłoby w umowie z pozwanym par. 7.2 (k.65). Twórca ma prawo uzależnić wysokość honorarium od rozmiarów rozpowszechniania jego utworu. W ramach swobody umów strony mają możliwość swobodnego ukształtowania sposobu wynagrodzenia za przeniesienie praw. Ocena oświadczeń woli składanych przez strony w umowie o realizację reklamy dźwiękowej z 9.08.1999r. pozwala przyjąć, że pozwany godził się na uiszczenie autorowi dodatkowego wynagrodzenia uzależnionego od skali eksploatacji utworów, za pośrednictwem (...)u.

W tych okolicznościach roszczenie informację (...) jest w ocenie Sądu Apelacyjnego dostatecznie uprawdopodobnione, jednak celem niniejszej kontroli apelacyjnej nie jest przesądzenie, czy twórca udzielił (...) spółce z o.o. jedynie licencji, czy dokonał przeniesienia autorskich praw majątkowych, czy nabycie tych praw przez pozwaną jest skuteczne i czy pozwana zobowiązana jest do zapłaty tantiem. Powyższe kwestie będą przedmiotem ustaleń i ocen w postępowaniu o zapłatę. Odmienna interpretacja umowy z 9.08.1999r. o realizację reklamy dźwiękowej przez każdą ze stron niniejszego postępowania nie może stanowić podstawy oddalenia żądania informacyjnego. W niniejszym postępowaniu powód wykazał, że dane, które otrzymał od pozwanego były niewystarczające do wyliczenia należności za wykorzystanie przez pozwanego jingli autorstwa T. L. (1).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił ją.

SSA Ewa Kaniok